A°. 1838. N°. 30.

ZONDAG DEN 15den APRIL.

JE MAINTIENDRAI

SURINAAMSCHE COURANT.

PARAMARIBO.

PARAMARIBO, *den 14 April 1838.*

De ondergeteekende adverteert bij dezen dat *na* Woensdag den 18den dezer de wekelijksche *Soirées* ten Gouvernementshuize, *provisioneel* niet meer zullen plaats hebben.

Namens Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal,
De Kapitein Adjudant,
R. H. ESSER.

BURGERLIJKE STAND.

PARAMARIBO, *den 12 April 1838.*

Heden zijn in *Ondertrouw* opgenomen: SALOMON MEIJER BROMET, Wedunaar, van VROUWTJE JACOB SOESMAN, geboren te *Amsterdam*, en GRACIA DEL CASTILHO, geboren te *Suriname*, beide alhier woonachtig.

De Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
T. M. SCHOTBORGH.

SCHEEPS-TIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 11den dezer, de Brik *Mary* [illegible] van [illegible].

Den 12den, de Engelsche Sloep *Fan Fun*, Kapt. F. W. Leu, van *Cayenne*, hebbende 2 dagen reis, Passagier: T. T. Soesman.

UITGEKLAARD.

Den 13den, het Schip *Wilhelmina Frederika*, Kapt. J. H. Bodeman, naar Amsterdam; lading 1138 vaten Suiker, 45 balen schoone Katoen en 10 vaten Rust.

EDICTALE CITATIE.

Uit kragte van de eene *derde* defaut met admissie tot eene *vierde* daging *ex super abundanti* door Heeren Commissarissen ter Criminele Tolle van het Geregtshof der kolonie *Suriname*, de dato 28 Maart 1838, verleend aan het Publiek Ministerie dezer Kolonie, Impetrant van Edictale Citatie, ter eene:

Op ende tegen SUSANNA ELISABETH NAHAR, beklaagde ter andere zijde.

Zoo wordt, door den Exploicteur bij het Geregtshof dezer Kolonie, de *vierde* maal *super abunda ni* bij Edictale *ad valvas curiæ* gedagvaard:

De Persoon van SUSANNA ELISABETH NAHAR, ten zeke einde te dezen misstaad waarvan zij beschuldigd wordt, zich voor Criminele Tolle van gemelden Geregtshof te stellen, zullende gehouden zal worden op Vrijdag den 27sten April 1838, des voormiddags ten *negen* uur en ten einde van de gewoonlijke vraagpunten, te worden gehoord, met inthinatie, dat bij faute van dien, tegen dezelve zullen verzocht worden, zoodanige profijt en, als naar regten zullen bevonden worden te behooren.

Paramaribo den 12 April 1838.

R. GOLLENSTEDE,
Exploicteur.

EDICTALE CITATIE.

(16545) De Exploicteur bij het Geregtshof van *Suriname*, dagvaard bij deze, alle bekende en onbekende Crediteuren van den uitlandigen T. TUFFS wegens het Provenue van het op den 2den Februarij 1838 bij Executie verkochte Erf gelegen op de hoek van de *Joode Breede Straat* en den *Waterkant*, bekend oude Wijk onder La. D. No. 337, en nieuwe Wijk onder La. C. No. 96 denzelven T. TUFFS aangekomen hebbende.

Om te compareeren, of gemagtigden te zenden ter *præ et concurrentiæ* Rolle van het Geregtshof dezer Kolonie, welke gehouden zal worden op Vrijdag den 18den Mei 1838, des voormiddags ten *acht* ure en aldaar te zien dienen van Relaas en Bijlagen, voorts hunne sustenuen van *præ et concurrentie* op te leven, en met den Impetrant voor te procedeeren als naar regten.

En op dat niemand hiervan eenige ignorantie zouden kunnen of mogen pretendeeren, heb ik deze gepubliceerd en geaffigeerd alhier aan *Paramaribo* den 12 April 1838.

R. GOLLENSTEDE,
Exploicteur.

ADVERTISSEMENTEN.

(16562) Alzoo de [illegible] daartoe bekomen verlof van Z. M. [illegible] nemens is, om in den loop der [illegible] maand Mei, de Kolonie *voorzien van een jaar* te verlaten, zoo worden namens Zijne Excellentie de geene, welke zouden vermeenen eenige vorderingen ten laste van Zijn Hoog Welgeboren *in privé* te hebben, verzocht, om hunne rekeningen op Dingsdag den *achtsten* Mei e. k. ten Gouvernementshuize in te dienen, ten einde na accoord bevinding daarop eene verwijld betaling te kunnen erlangen.

De Kapitein Adjudant,
R. H. ESSER.

De *Kommissie van Daleantie* voor de Schutterij, benoemd door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal, bij Gouvernements order dd. 7 December 1837, hare zitting bepaald hebbende op Vrijdag den 20sten dezer maand, wordt dan de belanghebbenden, door deze bekend gegeven, om hunne bezwaren schriftelijk bij den Kommissaris der Schutterij, voor of op dien dag in te zenden.

Paramaribo den 12 April 1838.

De President van voormelde Kommissie,
SALOMON DE PARRA.

Het KOHIER van de geëxerceerde Huurwaarde der Huizen aan *Paramaribo* over de Jaren 1837, 1838 en 1839 ingevolge Resolutie van Zijne Excellentie den Heere Gouverneur Generaal de dato 11 dezer, de onderteekende, de ingezetenen; dat deze belasting over de Jaren 1837 en 1838 *ultimo* dezer maand ten zijnen Kantore moet worden aangezuiverd.

Paramaribo den 13 April 1838.

De Koloniale Ontvanger en Belastingbewaarder,
WESENHAGEN.

(9468) Aan het DEPARTEMENT der *Onbeheerde Boedels en Weezen*, zijn gedevolveerd, de navolgende Boedels als:

Van JOHN JAMES DUNCAN, den 5den Maart 1838; BLANKA DAVILAAR, den 20sten dito; LOUIS SLOTENMAKER, den 28sten d'to, en FREDERIKA CHRISTINA KOHEWAGEN Weduwe J. V. LARDELLI, (overleden den 9den Februarij 1838) den 30sten dito.

En worden mitsdien bij deze alle Crediteuren en Debiteuren denzelve opgeroepen, ten einde en op poena als bij art. 14 en 16 van het Reglement voor opgemelde Administratie is bepaald.

Paramaribo den 14 April 1838.

De Curator en Weesmeester,
W. H. LANS.

Tweede Advertentie.

(16569) De Crediteuren van den Boedel wijlen JAMES Mc ANDREW, worden mits deze verzocht, *binnen heden tijd van acht dagen*, hunne Rekeningen in duplo na te leveren, om na accoord bevinding, betaling te erlangen; — terwijl na expiratie van dien tijd, gemelde Boedel aan de daartoe geregtigden zal worden overgegeven.

Paramaribo den 14 April 1838.

J. M. C. VAN ONNA q. q.,
Boedel JAMES ROBERTSON.

(14163) De ondergeteekende verzoekt vrien-

Paramaribo den 14 April 1838.

Wed. J. E. DUNCAN.

(16567) P. BALFOUR VAN BURLIGH, verlaat voor eenige tijd deze Kolonie.

(16549) D. JANSEN EIJKEN SLUITERS en twee Bedienden vertrekken.

Mengelwerk.

IETS OVER DEN MAHOMEDAANSCHEN GODSDIENST.

Een honderd millioenen menschen bewonen onze aarde en vier honderd millioenen zijn aan hun honderd millioenen, die der leere van Mahomet zijn toegedaan. Duizenden in Europa en Amerika aanhangers, in Azie bijna onbegrensde heerschappij, geest der Perzen, Turken, Tartaren en Oost-Indianen, een groot gedeelte Afrikanen, Egyptiers, Nubiers en Abyssiniers hangen onder zijne verpligtingen en instellingen. Welk een vreemd verschijnsel! Welk een afdrijvbare zegenwerping voor onze Christenen! Inderdaad, het verdient, bij alden een Engelschman, Turken van Mahomet, van deze verbazende uitbreiding van den Godsdienst des Arabiers gebruik te maken, om de, bij hem gehaten, Christenen in verlegenheid te brengen, of van een ander een boek ter wereld in te zenden, behelzende *la certitude des preuves du Mahométisme*. En waarlijk, het kan niemand kwalijk genomen worden, dat hij, deze zaak indenkende, op het denkbeeld geraake, dat er iets groots en Godsdienstigs, in de Mahomedaansche leer zij, verdienst, moet gelegen zijn. — Doch, in hoe

verre zulk een denkbeeld, bij eene nadere kennisneming van zaken, zal kunnen bestaan, en of de gemaakte bedenking, tegen het Christendom, eenige kracht hebben kan, zal best kunnen beoordeeld worden, na dat wij I. de geschiedenis van MAHOMED zelven; — dan II., den voornamen inhoud zijner leere: en eindelijk III., de natuurlijke oorzaken van derzelver zonderlinge voortplanting, zullen overwogen hebben.

I. MAHOMEDS leven en bedrijf is door velen beschreven, en, gelijk het gaat, door zijne bewonderaren àn een schitterend, door zijne berispers in een zeer verachtelijk licht gesteld. Wij voor ons, achting voedende voor ware verdiensten, bij wien wij die ook mogen aantreffen; en de ondeugd veroordeelende, al is zij op een troon verheven; — wij, op den afstand van ruim twaalf eeuwen geplaatst, en door geene bedwelmende bewondering, noch ook door partijzucht weggesleept, zullen, uit de verschillende berigten, de regte waarheid trachten op te maken, en dezelve eenvoudig voorstellen.

MAHOMED dan werd ten jare 570 of 571 te *Medina* in woest *Arabien* geboren. Zijn vader, A b d o l l a h, was een man van af komst, doch niet in staat, om zijnen zoon groote schatten natelaten. In zijne jeugd afhankelijk van meervermogenden, schijnt hij verscheidene reizen als bediende van kooplieden gedaan, en daardoor blijken van moed, overleg en schranderheid aan den dag gelegd te hebben. Dit, benevens zijne schoone gestalte, trok allereerst de oogen en gunst eener rijke wedawe C h a d i z a te *Mekka* tot hem; en het huwelijk, daar op gevolgd, zijn gezag en vermogen sterkende, schijnt hij, van toen aan, naar de opperheerschappij gestaan te hebben. — Reeds vroeg met de Christenen, en hunne Godsdienst-begrippen bekend geraakt, gaf hij, sints dien tijd, te verstaan, dat hij, onder zijne landgenooten, den eendienst van A d a m, N o a c h, A b r a h a m M o z e en J e s u s herstellen wilde. Omtrent den jare 610, zijnde toen 40 jaren oud, begon hij te verklaren, gemeenschappelijken omgang door verschijningen, met den engel G a b r i ë l te hebben, door denzelven tot Godslaatsten en grootsten gezant aangesteld te zijn, en die A c h m e d of P e r i k l u u t (lezende dus in plaats van P a r a k l e e t) te zijn, dien J e s u s zijnen leerlingen beloofd had.

Zijne prediking had drie of vier jaren lang weinig opzien gemaakt; doch mislerhand meer openlijk voorgedaan, wel aanhangers, maar ook tegenstanders verwekt, welke laatsten in het 8ste jaar zijner prediking een edict tegen hem voorslagen, hetwelk destijds wel niet doorging, maar hem echter vijf jaren daarna, zijnde den 16 julij hoopte, *Mekka* te verlaten, en naar *Medina* de wijk te nemen. Eene vlugt, welke *Hegira* (*Hedschra*) genoemd wordt, en van welke zijne aanhangeren hunne tijdreekening aanvangen.

Na zich verscheiden zijne zaken geheel van gedaante. Te *Medina* vond hij vele aanhangeren onder de Mahomedaansche *Arabieren*. Uit elke overblijfsel van den stam bij na trouwde hij eene vrouw, en bragt, alzoo dien weg bij, nog kinderen 14 maar behield 21 stammen, met zijne bloedverwantschap en Godsdienstbetrekking over. Geholpen door zulken aanhang, wreekte hij aan zijne leeraren, door geweld en wapenen uitgebreid, en deede list, deels door geweld, deels door dapperheid, deels door moordenij, geheel het westen van geheel *Arabie* meester, en overleed te jare 629 *Mekka*, van waar hij gevlugt was, in de 53ste zijner leeftijd, zoo hoog, dat de *Roomsche* Keizer H e r a k l i u s, zoo wel als die van *Ethiopie*, zijne gezanten, die hem ter aanneming zijner leere noodigden, met vriendelijke onthalen en kostbare geschenken gerep. — Abubekr bleef bij zijne overleden vaderlijke, tot bij, ten jare 632 door 63 jaren van ouderdom, drie jaren vroeger ingenomen, te *Medina* stierf en begraven werd. Omar, die zijn opvolger, zoo wel als Abubekr, het aangevangen werk voortzetten, en door *Asie* en *Afrika*, de leer van dezen zonderlingen man, met het gelukkigst gevolg, uitbreidden.

II. Dit is in het kort MAHOMEDS geschiedenis, wiens leer en godsdienstbegrippen in den *Koran* vervat zijn, van welken wij nu verder spreken moeten. — *Koran*, of met den Arabischen artikel, *Alkoran*, beteekent de verzameling van spreuken of redenen, welke MAHOMED voorgaf, onmiddelijk van den hemel, of wel van den engel G a b r i ë l ontvangen te hebben. Zijn opvolger A b u b e k r deed dezelve bijeenbrengen, en deze verzameling is de Bijbel en het Wetboek der *Muselmannen*. en bij hen in zulk een aanzien, dat zij 'er bij zweren, en het nimmer aanroeren, zoo zij niet geheel en al rein zijn.

Honderd veertien *Sura's* of hoofdstukken behelst de *Koran*, door bijzondere opschriften onderscheiden: en, ofschoon de echtheid en onvervalschtheid van dezelve niet stellig bewezen kan worden, is 'er echter de hoofdinhoud der *Mahomedaansche* leere genoegzaam uit te kennen. Dezelve komt hierop neder. Elk mensch is verpligt om *zes* hoofdstukken te *geloven*, en *vijf* pligten van *betrachting* te beoefenen. Het geen *geloofd* moet worden, is — 1. Dat 'er zij een eenige God, van de hoogste volmaaktheden, en die alles regeert. — 2. Dat 'er zijn Engelen; heilig, met fijne, uit het lich geschapene lichamen; zonder vleeschelijke behoeften; bezig in verschillende deelen van den dienst van het Opperwezen, en de bescherming der Menschen. — 3. Dat 'er zijn honderd en vier Goddelijke Boeken, van God, tot onderwijs, belofte en bedreiging, zonder schepping, zijnen Profeten medegedeeld: als, tien aan A d a m; vijftig aan S e t h; dertig aan I d r i s of E n o c h; tien aan A b r a h a m; één aan M o z e, zijne vijf Boeken behelzende, een aan I s a of J e z u s, zijnde het Euangelie; een aan D a v i d, t. w. de Psalmen; een aan M a h o m e d, t. w. de *Koran*; mogende men aan geen gedeelte, zelfs aan geen woord dezer Boeken twijfelen. — 4. Dat God den Menschen zijnen verborgen wil en de geheimen van den Godsdienst geopenbaard hebbe door heilige Profeten, allen van denzelfden eerdienst, maar niet van dezelfde inzettingen; wier getal, naar sommigen, op 224000; naar anderen op 190000 minder bitloopt; onder welke 313 Gods bijzondere Gezanten geweest zijn, doch zes alleen nieuwe secten gesticht hebben, A d a m namelijk, N o a c h, A b r a h a m, M o z e, J e z u s en M a h o m e d. De laatste, dit spreekt van zelf, is de uitmuntendste. — 5. Dat 'er eene wederopstanding en jongst gerigt zijn zal. En 6. Dat God alles, zoo kwaad als goed, voorlang besloten heeft; het laatste met welbehagen, heilzame besturing en gebod; doch het kwaad in gramschap en verbod.

Deze zijn de voornaamste geloofsleeringen. Wat nu de *Zedenpligten*, of het beoefenend deel van den Godsdienst betreft, daartoe behooren — 1. De Godsdienstige wasschingen, waartoe zevenderlei water gebruikt kan worden, en waarbij allen vereischen een Godsdienstig voornemen, het afwasschen der vuiligheid, en dat het water alle haren en de buitenste huidzaken. Anderen voegen hier nog meer bij. Dikwerf moeten deze wasschingen geschieden. — 2. De gebeden, welke eene zaakrijke der ligchaams van allerlei vuiligheid vereischen, en daarenboven eene bedekking met een zuiver kleed, een afleggen van alle sanden, het staan op eene reine plaats, het wenden des aangezigts naar den tempel te *Mekka*, en het kennen van den gezetten tijd, en het getal der bidgingen. 's Morgens moet men bidden tusschen twee en drie uuren, 's middags met vier, als gedurende 's namiddags, 's avonds met drie, en 's nachts met vier. 3. De aalmoezen, omtrent welke vooral vereischt wordt, dat de gever een *Mahomedaan* zij, en ten minste sints een jaar onbesproken eigenaar van zijn goed zij, alsmede dat hij zich tot die gifte, uit kracht van een Goddelijk gebod, verpligt achte. — 4. Het vasten, dat jaarlijks, voral in de maand *Ramadan*, van zonsopgang tot zonsondergang, geschieden moet, met eene geheele onthouding van spijs, drank, bijslaap, enz. — 5. De bedevaart naar *Mekka*, waaromtrent vele bijzonderheden in acht genomen worden, te lang om hier te melden.

En deze zijn dan de hoofdzaken van den Godsdienst der *Mahomedanen*, volgens hunne geloofsbelijdenis. Elk, die dezelve indenkt, kan niet nalaten, daaronder eenige waarheden en goede denkbeelden te herkennen: doch van de andere zijde ontbreekt het niet aan schromelijke dwalingen. Het onvoorwaardelijk noodlot; de vleeschelijk wellustige hemel, vol van boomen, zoo schaduwrijk, dat men in honderd jaren niet uit die schaduw kan, en wier vruchten in den mond hangen, vol van stroomen wijns, vol van ontelbaar vele en allerschoonste meisjes van vermaak; het verbod van het wijngebruik; het vergunnen der veelwijverij en wellekeurige echtscheiding: en dan bovenal het werktuiglijke der *Mahomedaansche* Godsdienstigheid, zijn dingen, welke zich voor de regtbank van het gezond verstand geenzins kunnen regtvaardigen. Om nu van verscheidene fabelen, in den *Koran* gints en derwaarts voorkomende, niet te gewagen.

Doch, dit zoo zijnde, wordt de vraag belangrijk; hoe dan de overgroote voortplanting van zulk eene leere verklaarbaar zij? En — dit was het derde stuk.

(*Het vervolg en slot hiernn.*)

IEMAND DOOR EENEN VERNUFTIGEN INVAL HET LEVEN GERED.

Toen Lord M a n s v e l d, in 1771, zijn Gerigts-distrikt in *Engeland* doorreisde, voerde men eene oude Vrouw voor hem, en klaagde haar aan, dat zij eene Tooverheks was: — »zij had op haar hoofd, met de beenen in de lucht, » over het veld geloopen." De Lord zag, dat het volk ten uitersle verhit was; het te willen onderrigten, het slechts tegen te spreken, had onaangename gevolgen, ten minste voor de vrouw, kunnen hebben. Hij sprak haar derhalve, zelf schijnbaar, op deze wijs aan: »Hebt » gij de eer, eene geboorene *Engelsche* te zijn?" Ja, Mijlord! antwoordde zij bidderend. »Dat is » uw geluk, hernam hij even barsch, in *Oud* » *Engeland* is alles geoorloofd, wat de Wet » niet verbiedt, en eene Wet, waar bij verbo» den wordt, op het hoofd te loopen, is nog » niemand wijs; pak u naar huis!" — »Zoo is » het, Heer! zeide nu de vrouw, en zich tot de aanklagers wendende, kwam zij hun te gemoet, » wanneer het ons heden belinfde, zulk eene wan» deling te doen, zoo kan ons dit, God dank! » nog geen Koning op de wereld verbieden: » wij zijn vrije *Engelschen!* — Ja, schreeuwde » de verzamelde menigte, dat moet ons geen » Koning verbieden! Leve de vrijheid van *Oud* » *Engeland!*" en zij ging juichende uit elkander.

Ik heb menig dik Werk over de menschkunde gelezen, en daarin met veel menschenkennis gevonden, als Lord M a n s f e l d, door dezen enkelen vernuftigen inval, toonde te bezitten.

ANEKDOTE WEGENS DE *MEROPE* VAN VOLTAIRE.

Ofschoon F r e r o n de *Merope* van V o l t a i r e hevig had aangevallen, kreeg echter dit stuk, na de openbare vertooning, een' groeten bijval. Voltaire bezorgde daarvan eene prachtige uitgave in *quarto*, op welker titelblad een Zedel werd afgebeeld, die aan de takken van eenen laurierboom knaagde. De bedoeling van dit *vignet* was niet duister. — In dat naast volgende stuk van zijn tijdschrift herinnerde F r e r o n, wel is waar gedeeltelijk zijne vorige beoordeelende aanmerkingen op de *Merope*, doch voegde de aankondiging der uitgave nochtans bij, opgaande aanleiding, tevens vroeg hij bedektelijk weg deze woorden *met het zelfde zegel van den Auteur.* Voltaire, die het bijtende van dezen trek volkomen gevoelde, en in wiens belangrijkheid hij daardoor geplaatst werd, kocht de geheele uitgave voor eigene rekening in, en liet dezelve verbranden.

TE AMSTERDAM, bij J. H. ENGELBRECHT.